

Johannes de Doperkerk Protestantse Gemeente Huizinge

themablok: Poëzie

Dansje in de kerk

Marius van Dokkum

24 april 2022 – 15 mei 2022

Voor 2022 zijn de volgende series gekozen:

- Serie 01 Epifanie
- Serie 02 Psalmen
- Serie 03 Johannes
  - Aswoensdag
  - Biddag voor gewas en arbeid
  - Palmpasen
  - Stille Week
- Serie 04 Poëzie**
- Serie 05 Handelingen
  - Hemelvaartsdag
  - Pinksteren
- Serie 06 Vissen
- Serie 07 Vakantieperiode
- Serie 08 Leviticus
- Serie 09 Kleine Brieven
- Serie 10 Saul en David
  - Dankdag voor gewas en arbeid
  - Gedachteniszondag
- Serie 11 Voorloper verhalen
  - Kerstnacht
  - Kerstochtend

Voor er een serie begint zult u in de kerk daar een beknopt boekje over kunnen vinden.

De voorgangers zijn:

- 24-04 Mannie Hovenkamp**
- 01-05 Caroline Lemmens**
- 08-05 Barbara de Beaufort**
- 15-05 Just van Es**

Toelichting op het themablok: Poëzie

Een themablok over poëzie. Is dat niet dubbel op. Want de Bijbel waar we zondag aan zondag uit lezen bevat al veel poëzie. Buiten de Tora, de eerste vijf boeken van de Bijbel, bestaat bijna de helft van de overige boeken van het Oude Testament uit poëzie. De Psalmen, Spreuken, Job, Prediker, Hooglied en een groot deel van de profetische geschriften. Maar ook het eerste scheppingsverhaal uit Genesis is pure poëzie. Ook het Nieuwe Testament kent poëzie: de lofzangen van Maria en Zacharias bijvoorbeeld. De zaligsprekingen in de Bergrede. Voor de cultus in de tempel zijn Psalmen en liederen gecomponeerd. En daar zijn wij mee doorgestaan. Zie de stroom liedbundels van de laatste jaren. Het is ook niet verbazend. Kun je wel recht toe recht aan over God spreken? Kom je in de poëzie niet dicht bij het onzegbare?

De Australische dichter Les Murray zegt in zijn gedicht 'Religie en Poëzie' zelfs: Religies zijn gedichten.

Religies zijn gedichten. Ze verenigen
ons daglicht-ik en onze dromende ziel, ze brengen
onze emoties ,instinct, adem en aangeboren gebaren

bij elkaar in het hele denken: poëzie.

Niets is gezegd voor het uitgedroomd werd in woorden
en niets is waar wat alleen maar in woorden verschijnt.

Een gedicht, vergeleken met een religie in volle ontplooiing,
is misschien als de korte huwelijksnacht van een soldaat -
om van te sterven en te leven. Maar dat is een kleine religie.

De volgroeide religie is het grote gedicht in liefdevolle herhaling
en moet zoals elk gedicht onuitputtelijk zijn en volledig,
met wendingen waar we naar vragen: Waarom heeft de dichter dat nou
gedaan?

Een leugen kun je niet bidden, zei Huckleberry Finn;
je kunt er ook geen dichten. Het is dezelfde spiegel:
als het beweeglijk is en flonkert is het poëzie,

en religie, als de kern is verankerd.

Zo is God de in elke religie opgevangen poëzie
opgevangen - niet gevangen – als in een spiegel

die hij opriep door in de wereld te zijn
wat poëzie is in het gedicht: een wet tegen afbakeningen.
Religie zal er altijd zijn zolang er poëzie is

of ontbreekt. Beide zijn gegeven, en periodiek,
als de vlucht van sommige vogels - kroonduif, rosella –
met de vleugels gesloten, even uitwikkend, en dan weer gesloten.

Vertaling: Maarten Elzinga.

Onder poëzie verstaat de dichter meer dan alleen gedichten. Mensen
zijn voor hem poëtische wezens die voor zichzelf in hun taalgebruik een
wereld van betekenissen creëren. Elk mens heeft en is zijn zo zijn eigen
gedicht. Al kunnen onze gedichten elkaar overlappen. En ‘zo is God de
in elke religie opgevangen – niet gevangen – poëzie’. In ons gedicht-zijn
kan het gaan om verheven zaken én alledaagse dingen.

Dat er veel poëzie mag worden gezegd, gezongen en tastbaar aanwezig
zijn in de komende diensten.

Zondag 24 april 2022

Voorganger:	Mannie Hovenkamp
Bijzonderheden:	
Thema:	
Organist:	Jan Smid
Ouderling van dienst:	Roely van Leeuwen
Afkondiger:	Hilda Smid
Bloemen:	Roely van Leeuwen
m.m.v.:	-

Lezingen:

Toelichting:

Een dienst met veel gedichten. Gesproken en gezongen. Want ook onze liedboeken staan er vol mee.

Het openingsgedicht is een lang gedicht van Babs Gons: Polyglot. Dat betekent veel talen, of een taalvaardig iemand.

Ik leerde de ene taal na de andere
die van nette kleren
die iets van je huid compenseren

de taal van opgeheven hoofd en rechte rug
en net doen alsof

de taal die de mond scheidt van het hart

de taal die je ziel terug naar huis zingt
de taal die me zo bloot legt
als mijn huid maar toelaat

Taal we kunnen er niet zonder. Het is zo praktisch voor alledaags gebruik. Maar taal kan helen én stuk maken. Je kunt je er in verschuilen. En je kunt je er in openen. Naar de ander, naar jezelf en naar God. Naar die taal gaan we in deze dienst op zoek.

Diaconale collecte: Muziek aan Bed:

Een magisch muzikaal moment in kwetsbare tijden geeft troost, hoop, afleiding en meer. Om zieke kinderen en volwassenen die positieve energie te brengen is Muziek aan Bed in diverse ziekenhuizen en zorginstellingen actief.

Zondag 1 mei 2022

Voorgangers:	Marjoleine de Vos en Caroline Lemmens
Bijzonderheden:	delen Brood en Wijn
Thema:	
Organist:	Kees Steketee
Ouderling van dienst:	Grietje Schanssema-Ritsema
Afkondiger:	Arie Jan de Jong
Bloemen:	Martje Star
m.m.v.:	-

Lezing(en):

Toelichting:

Poëzie is helemaal geen thema, erkende ik wat beschaamd, toen Marjoleine de Vos en ik deze dienst aan het voorbereiden waren. Marjoleine had net de vraag gesteld wat ik in gedachten had bij een dienst over – of met – poëzie. Het klonk plotseling heel raar. Gedichten kan je over alles schrijven. Snel schakelde ik in mijn hoofd en kwam tot de conclusie: poëzie is geen thema, het is een vorm, een manier om iets uit te drukken.

Er bestaan zoveel vormen als je wilt schrijven: informatief proza (dit stukje bijvoorbeeld), een artikel, een verhaal, een roman, en ga zo maar door.

Maar – op de fiets, met de wind om mijn hoofd en de zon die in het oosten opkwam, bedacht ik me. Poëzie onttrekt zich aan dit mooie schema. In zekere zin is het wel degelijk een thema. Deze vorm verbindt een manier van kijken, ruiken, ervaren met een bepaalde manier van vertellen. In een gedicht gaat het altijd net even anders dan je als lezer verwacht. Een gedicht ontregelt. Dit komt door de ordening van de woorden, soms door de keuze van woorden, en er is altijd een gelaagdheid, je kunt in een gedicht als het ware de trap op, of af, om nog iets anders te beleven, dan je op het eerste gezicht doorhebt. Ik zal met niemand in discussie gaan over de poëtische eigenschappen van een boodschappenlijstje, een recept of een gebruiksaanwijzing, soms zitten die eigenschappen zelfs daar verscholen onder de oppervlakte, maar normaliter zijn het geen gedichten.

In deze dienst verkennen we gras, het gewoonste van alle groene gewassen, om haar poëtische kwaliteiten boven de zode uit te tillen. Marjoleine laat zich inspireren door Gabriël Smit, Lennart Sjögren, en een regeltje van H.H. ter Balkt. Ik zorg voor de religieuze inbedding, want ook de psalmen getuigen van mals gras.

't Is het gras dat de wereld draagt,
niet de eik.

(H.H. ter Balkt, “Uitlegging van het rapenveld”)

Diaconale collecte: Artsen Zonder Grenzen

Er wordt hulp geboden aan mensen in Oekraïne en in de buurlanden en passen de hulpverlening voortdurend aan op de nieuwe omstandigheden. Ze gaan tot het uiterste om lokale ziekenhuizen te bevoorraden en medisch personeel te trainen in het bieden van traumazorg. In de grensgebieden staan teams klaar om gevluchte mensen op te vangen.

Zondag 8 mei 2022

Voorganger: Barbara de Beaufort

Bijzonderheden:

Thema:

Organist: Kees Steketee

Ouderling van dienst: Hilda Smid

Afkondiger: Roely van Leeuwen

Bloemen: Roely van Leeuwen

m.m.v.: -

Lezingen: Psalm 91

Toelichting:

Ze kunnen het als geen ander, de dichters: in een paar regels voelbaar maken wat ons beweegt, zonder het direct bij naam en toenaam te noemen.

Voor deze zondag drie gedichten – van Frank Koenegracht, Iduna Paalman en Herman de Coninck - die cirkelen rondom ons grote verlangen om onheil te bezweren, onze geliefden te beschermen, maar ook ons onvermogen daartoe.

Als bijbeltekst lezen we psalm 91, waarin God dat allemaal wél kan. Ja, wat zou dat heerlijk zijn. Maar net zomin realistisch als onze eigen almachtsfantasieën vrees ik.

Diaconale collecte: Cordaid – Afghanistan

Na de machtsovername door de Taliban moest Cordaid de hulp daar tijdelijk stopzetten vanwege financiële en logistieke uitdagingen en veiligheidsproblemen. Gelukkig heeft Cordaid de noodhulp in Afghanistan inmiddels kunnen hervatten.

Zondag 15 mei 2022

Voorganger:	Just van Es
Bijzonderheden:	
Thema:	
Organist:	Kees Steketee
Ouderling van dienst:	Arie Jan de Jong
Afkondiger:	Gerrie Kapper
Bloemen:	Martje Star
m.m.v.:	-

Lezing:

Toelichting:

Een kort, schijnbaar simpel versje, maar het weerspiegelt een hele levensweg. En daar spiegelen wij ons dan weer aan in deze dienst.

In den finsteren Zeiten
Wird da auch gesungen werden?
Da wird auch gesungen werden.
Von den finsteren Zeiten.
(Bertold Bracht, 1898-1956)

***

In de duistere tijden
Zal daarin ook gezongen worden?
Daarin zal ook gezongen worden.
Over de duistere tijden.
(Nederlandse vertaling van Martin Mooij)

Diaconale collecte: Stichting Koopvaardijpastoraat Groningen

Deze stichting exploiteert het Zeemanshuis in de Eemshaven. Het Zeemanshuis wordt gerund door pastor Standhart samen met vrijwilligers. Daarnaast worden schepen in de Eemshaven en Delfzijl bezocht om waar nodig geestelijke bijstand te verlenen aan de opvarenden.

Pastoraat

Er is een pastoraal werker aan onze gemeente verbonden, Barbara de Beaufort. Voel u vrij om haar te bellen of te mailen als u, om wat voor reden ook, prijs zou stellen op bezoek of een gesprek.

☎: 0595-795059 of 06-48968570

✉: barbaradebeaufort@gmail.com

Zolang de coronarichtlijnen gelden, worden er geen collectes gehouden tijdens de zondagse diensten. U kunt uw giften overmaken aan de Diaconie en aan de Protestantse gemeente Huizinge (Kerkrentmeesters).

LET OP:

Het IBAN-rekening nummer van de Diaconie is **GEWIJZIGD**:

NL66 RABO 0373 7461 72

Mocht u de overmaking op automatisch hebben staan dan vragen wij u vriendelijk het banknummer te wijzigen in bovenstaand nummer.

Het IBAN-rekeningnummer van de **Kerkrentmeesters (PG Huizinge)** is: **NL76 RABO 0342 2596 95**,

dat zowel voor het *onderhoud* van de kerk als voor de *vrijwillige bijdragen* gebruikt wordt.

Wilt u in de omschrijving aangeven of dit voor het onderhoud van de kerk of als vrijwillige bijdrage bestemd moet worden?

In de loop van de zondag wordt de dienst online gezet.